

plnění řízení za vhodné pokládal (§ 341 c. ř. s.). Neučinil-li tak, nemůže ze svého opomenutí vyvozovati neúplnost řízení. Žalobce uplatňuje rozpor se spisy také v tom směru, že není pravda, že měl každého druhého dne klid, a tvrdí že takového klidu neměl, protože vždy předcházejícího dne byl 24 hodin ve službě, což jest rozdělití na dva dny po 12 hodinách, takže neměl klidu vůbec. Dále vytýká žalobce odvolacímu soudu — jak to vytýkal již prvnímu soudu — neúplnost řízení a zmatečnost rozsudku podle §u 477 čís. 9 c. ř. s., že nižší soudy nezjistily, jaké služební hodiny a jaká pracovní doba pro něho platila. V tom směru však ani on mimo poukaz na § 11 odst. VIII. zákona o obecních zřízeních ve směru skutkovém ničeho netvrdil. Neprávem proto vytýká nižším soudům, že nezjistily jeho normální dobu pracovní, podle které jediné může býti posouzeno, zdali pracoval přes čas. Ale bylo zajisté jeho povinností, aby tvrdil a dokázal podklad pro svůj žalobní nárok a nestačilo pouhé odkazování na osmihodinnou pracovní dobu, jakoby se tato u policejních strážníků sama rozuměla. Podle výnosu starosty města ze dne 24. srpna 1920, příl. F), na nějž také odvolací soud poukazuje, žádal žalobce ještě se dvěma jinými strážníky mezi jiným také zavedení osmihodinné pracovní doby a jeden volný den v týdnu. Starosta tuto žádost odmítl a odkázal žadatele, aby každý z nich není-li spokojen, sám příslušné podání učinil, že bude o něm rozhodnuto. Žalobce netvrdí, že takové podání učinil. Jestliže tedy nižší soudy při nedostatku služebního řádu zjistily podle výpovědi svědků, že služba rozdělena byla mezi čtyři strážníky tak, že každý z nich koná střídavě službu 24 hodin (jednak venku, jednak v pohotovosti na strážnici), našež má 24 hodin volno, a jestliže k tomu svědek J. udal, že se tak stalo podle návrhu policejní komise ze dne 14. září 1920, schváleného městskou radou dne 18. října 1920 a jestliže podle tohoto rozdělení žalobce nejméně od 21. února 1921, tedy po více než dva roky, službu skutečně konal, nelze tomu v uvážení všech okolností případu rozuměti jinak, než že s tím souhlasil (§ 863 obč. zák.), a nemůže tudíž dodatečně nějakou náhradu za službu přes čas žádati. Jest tedy správným právní posouzení nižších soudů, že žalobci z uplatněného důvodu úplata nepřísluší, takže nebylo třeba zjišťovati výše úplaty, zejména kolik hodin žalobce v kritické době vůbec ve službě ztrávil.

Čís. 5729.

Za platnosti §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n. nevztahuje se předpis §u 1154 b) obč. zák. na povolání zaměstnance ku cvičení ve zbrani.

(Rozh. ze dne 4. února 1926, Rv I 67/26.)

Žaloba, již domáhal se zaměstnanec (typograf) na zaměstnavatelce (tiskárně) vyplacení mzdy za první týden cvičení ve zbrani v roce 1925 byla procesním soudem první stolice zamítnuta. Důvod y: Žalobní nárok opírá se o ustanovení §u 1154 b) obč. zák., dle

něhož přísluší zaměstnanci po 14denním zaměstnání nárok na mzdu nejvýše týdenní, když z důležité příčiny, týkající se jeho osoby, nemohl vykonávat práci, pokud si toho nepřivodil zúmyslně nebo hrubou nedbalostí. Za tuto důležitou příčinu považuje žalující strana nastoupení vojenské služby, totiž čtyřnedělního vojenského cvičení. Služebním poměrům zaměstnanců po dobu vojenského cvičení dostalo se nejnovější úpravy zákonem ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n., jehož § 3 ustanovuje, že za dobu, po kterou zaměstnanec pro cvičení vojenské nemůže svých pracovních povinností vykonávat, nepřísluší mu plat, počítajíc i jiné vedlejší požitky i požitky naturální, vyjímajíc naturální byt, není-li stanoveno jinak právními předpisy zvláštních zákonů (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., zákon ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák., zákon ze dne 31. ledna 1922, čís. 34 sb. z. a n.). Tento nový zákon nepřevzal tedy beze změny starší předpisy (§ 4 vlád. nař. ze dne 26. října 1921, čís. 283, nař. ze dne 7. srpna 1922, čís. 209 sb. z. a n. ze dne 7. srpna 1923, čís. 168 sb. z. a n. a nař. ze dne 29. února 1924, čís. 47 sb. z. a n.), které stanovily, že nepřísluší zaměstnanci za dobu, po kterou nemůže zaměstnanec pro vojenskou službu vykonávat svých vojenských povinností, plat, není-li právními předpisy nebo smlouvou stanoveno jinak. Ustanovení to vůbec neuvádělo oněch právních předpisů, kdežto § 3 zák. ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n. vypočítává ony zvláštní předpisy právní, upravující mzdové nároky zaměstnanců, jak shora jsou uvedeny najmě zákon o obchodních pomocnících a statkových úřednících. § 1154 b) citován není, z čehož plyne, že mimo obchodní pomocníky a jiné na roveň postavené soukromé úředníky, jakož i statkové úředníky nemají ostatní skupiny zaměstnanců zákonného nároku na plat po dobu vojenského cvičení, pokud nebylo jinak stanoveno smlouvou. Tomu nasvědčuje i to, že by bylo v §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n. zbytečně ustanovení o smluvní nebo zvláštními právními předpisy upravené náhradě za dobu vojenské služby, kdyby každý zaměstnanec měl na náhradu tu zákonný nárok. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Ustanovení §u 1154 b) obč. zák. upravuje nárok zaměstnancův s jiného hlediska, než zákon ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n., jemuž jde především o to, by byl pracovní poměr zaměstnancův i po dobu jeho cvičení ve zbrani zachován, a proto má v §u 3 na mysli celou dobu vojenského cvičení, tedy i plat za celou tuto dobu jeho trvání. Odvolává-li se tento zákon na právní předpisy zvláštních zákonů a cituje-li výslovně zákony čís. 20/1910, čís. 9/1914 a čís. 34/1922, nelze z toho ještě vyvozovati, že chtěl pro poměry, jež upravuje, vyloučiti platnost §u 1154 b) obč. zák., zejména uváží-li se význam §u 1154 b) obč. zák. jakožto všeobecné právní normy upravující poměry zaměstnanců a mimo to sociální tendence zákona čís. 61/25, jenž by byl zajisté vyslovil zrušení §u 1154 b) obč. zák., kdyby byl chtěl zaměstnance zbaviti sociálních výhod tímto ustanovením zásadně zaručených. Odvolací soud jest tudíž právního názoru, že nárok žalobcův na zaplacení týdenní mzdy 351 Kč jest odůvodněn v ustanovení §u 1154 b) obč. zák., jenž platí i pro poměry upravené zákonem čís. 61/1925, jak bylo výše rozvedeno.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Ustanovením prvního odstavce §u 1154 b) obč. zák. v úpravě zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 sb. z. a n. byl přiznán zaměstnanci po 14denním zaměstnání nárok na mzdu nejvýše týdenní, když z důležité příčiny, týkající se jeho osoby, nemohl vykonávat práci nebo službu, pokud si toho nepřivodil úmyslně, nebo hrubou nedbalostí. Jako důležité příčiny zaměstnancem nezaviněné, bylo, jak v materialích ku III. dílí nověle při §u 1154 b) obč. zák., tak i ve zprávě sociálního výboru k zákonu ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 sb. z. a n. vzpomenuto i povolání k vojenskému cvičení ve zbrani a také soudní praxí bylo dosud nastoupení vojenské služby ku cvičení ve zbrani (služebnímu cvičení) uznáváno za důležitý důvod podle §u 1154 b) obč. zák. nový doslov (srov. sb. n. s. čís. 2698 a 4603). Otázka tato byla však nově upravena ustanovením §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n., jehož vládní osnova (tisk 4960) v odstavci druhém obsahovala výslovný předpis, že cvičení ve zbrani (služební cvičení), nepovažuje se za důležitou příčinu, skytající zaměstnanci nárok na mzdu podle ustanovení §u 1154 b) obč. zák., v úpravě zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 sb. z. a n. a v důvodové zprávě byl vládní návrh opodstatněn tím, že provedením ustanovení §u 99 branného zákona ze dne 19. března 1920, čís. 193 sb. z. a n. byla doba cvičení ve zbrani přesně vymezena a že důsledkem toho není povolání ku služebnímu cvičení již neočekávanou překážkou ve výkonu práce nebo služby, nýbrž okolností zaměstnanci již delší dobu před nastoupením cvičení známou, s níž ve svém služebním a pracovním poměru počítati musí. Vládní návrh nestal se sice v původním doslovu zákonem, nýbrž byl formálně jinak upraven (srov. zprávu výboru sociálně-politického, branného a rozpočtového — pro poslaneckou sněmovnu tisk 5092 pro senát tisk 2119) v ten způsob, že výslovné popření nároku na mzdu podle §u 1154 b) obč. zák. bylo zeslabeno dohodnutou stylisací v §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n., vyslovujícího zásadu, že zaměstnanci nepřísluší plat a vedlejší požitky ani naturální — vyjímajíc naturální byt — za dobu, po kterou pro cvičení ve zbrani nemůže svých pracovních povinností konati, není-li jinak stanoveno smlouvou nebo právními předpisy zvláštních zákonů. Při tom odkazuje § 3 zákona na takové zvláštní zákonné předpisy, upravující výslovně platy po dobu vojenského cvičení zaměstnanců a to v zákoně o obchodních pomocnících (§ 8 (4) zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.) a v zákoně o úřednících statkových (§ 11 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.). Zdůrazněním těchto zvláštních zákonů odchýlil se podstatně zákonodárce od dřívějšího znění vl. nařízení, vydaných podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n. (§ 2 vl. nař. ze dne 29. února 1924, čís. 47 sb. z. a n., § 2 vl. nař. čís. sb. 168 z roku 1923, a § 2 vl. nař. čís. sb. 209 z roku 1922), v nichž výjimku z pravidla, že za dobu vojenského cvičení nepřísluší zaměstnanci plat, vymezil širěji slovy »není-li právními předpisy (nebo smlouvou) stanoveno jinak,

tedy bez omezení na zvláštní zákony, které naproti tomu v §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n. ještě v závorce označuje. Připouští tudíž tento zákon jen dvě úchytky z vyslovené zásady, totiž, že plat za dobu vojenského služebního cvičení byl buď stanoven smlouvou anebo zvláštním zákonem, otázku platu za dobu služebního cvičení vojenského výslovně upravujícím. Nemůže proto žalobce pro svůj nárok za platnosti ustanovení §u 3 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 61 sb. z. a n. dovolávati se ustanovení §u 1154 b) obč. zák. ve znění zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 sb. z. a n., poněvadž tento předpis otázku platu za dobu služebního cvičení vůbec zvláště neupravuje a dokonce není občanský zákon »zvláštním zákonem«, ale že by mu nárok takový byl smlouvou se zaměstnavatelem vyhrazen, ani netvrdil. Dovolání vytýkající rozsudku odvolacího soudu mylné právní posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) jest opodstatněno a bylo mu vyhověti, napadený rozsudek změnití a obnovití rozsudek prvního soudu.

Čís. 5730.

Moravská lékařská komora pozůstává ze dvou samostatných právních korporací, české a německé sekce.

(Rozh. ze dne 4. února 1926, R II 1/26.)

Na základě exekučního titulu proti Moravské komoře lékařské v Brně povolil soud první stolice exekuci proti německému odboru moravské lékařské komory v Brně vnučenou správou práva na vybírání členských příspěvků. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Dle §u 1 jednacího řádu pro oba odbory Moravské lékařské komory, vyhlášeného místodržitelem na Moravě 10. února 1906, čís. 23 z. zák., má německý odbor své sídlo v Brně a dle §u 16 jsou ostatní práva předsedy odboru toho přesně vymezena v §u 10 zák. ze dne 22. prosince 1891, čís. 6 z. zák. z roku 1892, který ustanovuje, že předseda, po případě jeho náměstek zastupuje komoru na venek. Z toho plyne, že odbor jest samostatnou právní osobou, má své sídlo a zákonitě zastoupení na venek. Pro to mluví též vyhláška místodržitele na Moravě ze dne 21. října 1905, čís. 87 z. zák., dle které Moravská lékařská komora rozdělena byla na dva odbory a kterou zrušena byla vyhláška místodržitele na Moravě ze dne 27. listopadu 1896, čís. 90 z. zák., již upraven byl prozatímní jednací řád Moravské lékařské komory. § 1 této zrušené vyhlášky nahrazen byl §em 1. jednotlivých jednacích řádů vyhlášených 10. února 1906, čís. 23 z. zák. a sice jednoho pro společnou komoru a druhého pro oba odbory. V každém z nich ustanovuje se stejně, že dotyčná korporace má své sídlo v Brně, a jest upraveno její složení. Z toho jest již patrné, že jak společná komora, tak i každý z obou odborů jest samostatná korporace. Dle vyhlášky ze dne 10. února 1906 jest vymezen také v §u 9 jednotlivých jednacích řádů jak pro společnou komoru, tak i pro každý odbor obor působnosti. Tam jest ustanoveno, že do oboru společné komory spadají předměty